

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1923 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående viss ändring i 5 § av förordningen den 19 november 1920 angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m.

I en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 64, hemställer herr *Lyberg*, att riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i 5 § av förordningen angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m. den 19 november 1920, att utskylderna till den borgerliga kommunen, till skolan och till kyrkan må i den kommunala debiterings- och uppbördslängden samt i debetsedlarna upptagas enbart med det sammanlagda beloppet i stället för såsom hittills med tre särskilda belopp.

Till stöd för sin hemställan har motionären hänvisat till den av honom i motionen i första kammaren nr 61 förebragta motiveringen, som i ifrågavarande del är av följande lydelse:

»Enligt 64 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet skall debiterings- och uppbördslängden å kommunalutskylder uppgöras enligt ett författningen bifogat formulär litt. B och med iakttagande i övrigt av vissa i lagrummet meddelade anvisningar. Motsvarande bestämmelse rörande stad finnes meddelad i 64 § av förordningen om kommunalstyrelse i stad och innehåller anvisningar av ungefär enahanda beskaffenhet; men föreskriften om längdens uppgörande i enlighet med fastställt formulär är här ersatt med ett stadgande att den bör vara inrättad i enlighet med de föreskrifter, som magistraten meddelar.

Bägge dessa lagrum äro numera kompletterade och i viss mån

ändrade genom 5 § i förordningen angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m. den 19 november 1920. Enligt denna nya författning skall ifrågavarande längd upprättas i överensstämmelse med ett författningen bifogat formulär litt. B, vilket uppställts med hänsyn till de förändrade beskattningsreglerna och införande av kommunala progressivskatten. Såväl det ursprungliga, vid kommunalförordningen fogade formuläret som det nya är avfattat på sådant sätt, att på landsbygden utskyldsbeloppet till den borgerliga kommunen, till kyrkan och till skolan måste var för sig uträknas samt i längden och debetsedeln införas, i ty att en särskild kolumn för vart och ett av dessa skattebelopp finnes i formuläret. I det nya hava därtill kommit motsvarande tre kolumner för progressivskatten.

För stad gäller visserligen enligt den nya författningen likasom hittills, att debiteringsformerna icke äro bundna vid särskilt formulär, utan i stället äro i viss mån beroende på magistratens föreskrifter. Men i densamma har utsagts, att längden skall även i stad *upptaga*, bland annat, *beloppet* av den skattskyldiga påförda kommunalutskylder med särskilt aktgivande på de *olika skatter* och övriga avgifter, som däri ingå. Denna bestämmelse, jämförd med det för landskommunerna gällande formuläret, är ägnad att även för städerna framtinga skattebeloppens uppdelning och påförande på samma sätt, som för de förra uttryckligen är föreskrivet.

En dylik uppdelning synes vara alldeles överflödigt och för de kommunala debiteringsförrättarna medföra tre gånger mera arbete, än som av omständigheterna erfordras. Utan någon som helst olägenhet torde det kunna ordnas på det sättet, att endast vid längdens kolumnrubrik »Utskylder» och på motsvarande plats i debetsedlarna var för sig angivas den borgerliga kommunens, skolans och kyrkans andel dels i den allmänna kommunalutskylden och dels i progressivskatten, men att, *sedan* procentsatserna eller andelarna summerats, *ett* skattebelopp för vardera av de två skatteformerna uträknas och debiteras. Därigenom uppstår givetvis icke något hinder för de *influtna* skattesummornas uppdelning och redovisning för de tre nämnda kommunala skattebehoven.

Varken den omständigheten, att den borgerliga och den kyrkliga kommunens territorier icke alltid sammanfalla eller det i förordningen om kyrkostämma, kyrkoråd och skolråd, § 35, meddelade stadgandet om lindring i vissa främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt dess prästerskap och betjäning medföra hinder eller svårighet att konsekvent tillämpa ett dylikt debiteringsförfarande.

Då det uppenbarligen är en statsmakternas skyldighet tillse även

att kommunerna icke genom olämplig lagstiftning påläggas onödigt arbete med därav följande utgifter, vare sig för avlönande av tjänstemän eller för ersättning åt de kommunala förtroendemännen, har det synt mig önskligt att i nu angivna hänseende rättelse snarast möjligt sker genom ändring av 5 § i 1920 års förberörda förordning.»

*Utskottets
yttrande.*

En reform i den riktning, motionären avsett, skulle enligt utskottets mening innebära en icke oväsentlig förenkling i det inom kommunerna förekommande debiteringsarbetet och därigenom medföra beaktansvärda praktiska fördelar. Då utskottet likväl icke anser sig kunna tillstyrka en omedelbar lagändring i ifrågavarande riktning, beror detta i första hand därpå, att den lag, i vilken ändring skulle vidtagas, är av provisorisk karaktär och upphör att gälla med utgången av år 1924. Det synes utskottet föga tilltalande att i en fråga av jämförelsevis underordnad betydelse vidtaga en lagändring, som sålunda blott under en mycket kort tid bleve tillämplig, låt vara att den sedermera väl skulle komma att överflyttas till den lagstiftning angående den kommunala beskattningen, som är avsedd att i sinom tid ersätta vad såväl kommunallagarna som förordningen angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder härom innehålla. Naturligare vore då, att det av motionären framförda spørsmålet komme i betraktande i samband med den under utredning varande frågan om denna lagstiftning.

Utskottet vill således hemställa, att ärendet hänskjutes till Kungl. Maj:ts övervägande. Därvid torde även böra tagas i betraktande, huruvida ej stadgandena om debiteringsförfarandet i kommunerna i väsentliga delar skulle kunna utbrytas ur kommunalförfattningarna för att i stället — på sätt redan gäller i avseende å ett likartat förhållande, nämligen röstlängdens upprättande — av Kungl. Maj:t i administrativ väg regleras.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av herr Lybergs motion ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t taga under övervägande frågan om meddelande av sådana ändrade bestämmelser beträffande debiteringen av de allmänna kommunalutskylderna, att utskylder till den borgerliga kommunen, utskylder till skolan och utskylder till kyrkan icke behöva för varje skattskyldig påföras med särskilda belopp, utan

må kunna debiteras med sammanlagda beloppet, ävensom för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 17 maj 1923.

På konstitutionsutskottets vägnar:

ARTHUR ENGBERG.

Närvarande: Herrar *Engberg, Strömberg, Reuterskiöld*, G. W. Hansson, von Geijer*, Lyberg*, Almqvist*, Larsén, N. J. M. Svensson, Nils Anton Nilsson, P. E. A. Jansson, Sävström, Magnusson* i Tumhult, *Jansson* i Edsbäcken*, *Vennerström**, *Nilsson* i Antnäs, *Bäckström, Karlsson* i Vadstena, *Svensson* i Grönvik och *Björkman* i Norrköping.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Reuterskiöld*, som, med instämmande av herr *Magnusson* i Tumhult, ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»En reform i den riktning, motionären avsett, skulle enligt utskottets mening innebära en viss förenkling av det formella debiteringsarbetet inom kommunerna, men det synes utskottet uppenbart, att en dylik reform knappast bör avse en lag av så provisorisk natur som den i detta fall avsedda, vilken upphör att gälla med utgången av år 1924. Härtill kommer, att, i den mån motionärens yrkande kan äga fog för sig, det synes utskottet antagligt, att Kungl. Maj:t kommer att skänka det samma behörigt beaktande vid framläggandet av det väntade förslaget till omläggning av det kommunala beskattningsväsendet. Visserligen kunde ifrågasättas, om ej i anledning av motionen riksdagen i skrivelse

till Kungl. Maj:t borde hemställa om utredning, huruvida ej överhuvud stadgandena om debiteringsförfarandet i kommunerna i väsentliga delar skulle kunna upphöra att hava lags karaktär för att i stället — på sätt redan gäller i avseende å likartade förhållanden, t. ex. röstlängds upprättande — av Kungl. Maj:t i administrativ väg regleras. Men utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t även utan särskild framställning från riksdagen i denna detaljfråga kommer att ägna densamma nödig uppmärksamhet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen I:64 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.»